

Jõeprügi seire Pirita jõel

Vahearuanne III

Oktoober 2025

Uuringu teostaja:

SA Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus

Sisukord

1.	Jõeprügi seire Pirita jõel	3
1.1	Seire asukoht.....	3
1.2	Seire üldandmed	4
2.	Tulemused	4
2.1	Suvi 2025	4
2.2	Sügis 2025	8

1. Jõeprügi seire Pirita jõel

Jõeprügi seire eesmärk on hinnata Pirita jões leiduva prügi liigilist koostist ja kogust, et saada ülevaade merre jõudva prügi tekkest ja koostise muutustest ajas. Jõeprügi seire tulemused annavad sisendi uute jõe- ja mereprügi tekke meetmete kujundamisel ja rakendamisel. Ühtlasi annavad seire tulemused sisendi uue perioodi Tallinna jäätmekava koostamiseks.

Seire viiakse läbi kolmel järjestikusel aastal eri aastaegadel.¹ Toimunud seirete vaatlusperioodid on olnud järgmised:

- Sügis: 3.–8. oktoober 2024
- Kevad: 23.–27. aprill 2025
- Suvi: 10.–14. september 2025
- Sügis: 2.–5. oktoober 2025

1.1 Seire asukoht

Pirita jõgi on 105 km pikkune jõgi, mis suubub Tallinnas Pirita linnaosas Tallinna lahte. Pirita valgala pindala on 799 km² ja pikaajaline keskmine vooluhulk 7,38 m³/s². Jõgi voolab peamiselt läbi metsade ja muude looduslike alade, kus inimasustus on hõre. Ka Tallinna linna territooriumil voolab jõgi peamiselt läbi rohe- ja puhkeala.

Pirita jõe prügi seire asukoha (uuringuala otsapunktide) koordinaadid (Foto 1):

59°27'51" N, 24° 50' 5" E

59°46'42" N, 24°83'49" E



Foto 1. Pirita jõe prügi seire asukoht (märgitud punasega)

¹ Tartu Ülikool Eesti mereinstituut. Üldised soovitusel jõeprügi uuringute läbiviimiseks Eesti jõgedel. Pärnu 2024.

² Keskkonnaagentuur. Pirita jõgi: Kloostrimetsa hüdromeetriaajaama vooluhulk, <https://www.ilmateenistus.ee/siseveed/ajaloolised-vaatlusandmed/>

1.2 Seire üldandmed

Prügipüüdmise poom paigaldati Pirita jõe 10.09.2025 ja 2.10.2025 (Foto 2). Seire viidi läbi 11.–14.09.2025, kokku neljal päeval, ning 3.–5.10.2025, kokku kolmel päeval. Kõik silmaga nähtavad veepinnal olevad prügiesemed, nii makro- kui ka mesoprügi (<2,5 cm). koguti kokku iga 24 tunni tagant.



Foto 2. Prügi kogumise poom (vasakul 10.09.2025, paremal 2.10.2025)

2. Tulemused

2.1 Suvi 2025

11.–14.09.2025 toimunud seire käigus koguti 20 prügieset kogukaaluga 76,72 g. Kogutud prügiesemed on toodud fotodel 3–6.



Foto 3. Proov 1 (11.09.2025)



Foto 4. Proov 2 (12.09.2025)



Foto 5. Proov 3 (13.09.2025)



Foto 6. Proov 4 (14.09.2025)

Tulemuste analüüsimiseks kasutati Euroopa Liidu ühtset makroprügi klassifikatsiooni.³ Kõigi leitud prügiesemete puhul määrati nende tüüp, materjal, kogus ja kaal.

Kõige enam esines seire jooksul suitsukonid (1,75 tk/päev) ja polüstüreenist (vahtplastist) soojustusmaterjali tükke (keskmiselt 1 tk/päev) (Tabel 1).

Tabel 1. Seires kogutud jõeprügi esemete keskmine arv (tk/päev) ja koguse osakaal leitud prügi hulgas

J-kood	Nimetus	Allikas	Materjal	Keskmine kogus tk/päev	Koguse osakaal
27	suitsukonid (filtriga)	suitsetamisega seotud	plast	1,75	35,00%
256	polüstüreenist (vahtplastist) soojustusmaterjal, sh PUR vaht	ehitustegevusega seotud	plast	1,00	20,00%
8	plastist joogipudelid, >0,5 l	toidutarbimisega seotud	plast	0,50	10,00%
30	plastpakendid (kommipaberid, krõpsupakid)	toidutarbimisega seotud	plast	0,50	10,00%
92	söödakarbid ja pakendid (kalapüügiga seotud)	kalandusega seotud	plast	0,25	5,00%
4	väikesed plastkilekotid	määratlemata	plast	0,25	5,00%
25	suitsupakiümbrised (plast), tubakatopsid	suitsetamisega seotud	plast	0,25	5,00%
152	paberist suitsupakid	suitsetamisega seotud	paber	0,25	5,00%
167	süütekuubikud ja tikud	vabaajaveetmisega seotud	puit	0,25	5,00%
KOKKU				5,00	100,00%

Materjalipõhiselt oli kõige enam plastesemeid (keskmiselt 4,25 tk/päev). Paber- ja puitmaterjalist esemete arv jäi alla ühe eseme päevas (Tabel 2).

Tabel 2. Seires kogutud materjalitüüpide keskmine arv päevas (tk) ja osakaal (%) leitud prügi hulgas

Materjal	Keskmine kogus tk/päev	Koguse osakaal
plast	4,25	90,00%
paber	0,25	5,00%
puit	0,25	5,00%
KOKKU	5,00	100,00%

Suurima keskmise kaaluga päevas olid plastjoogipudelid (15,48 g/päev), plastist söödakarp (1,23 g/päev) ja pabersuitsupakk (mõlemad 1,23 g/päev) ja (Tabel 3).

Tabel 3. Seires kogutud jõeprügi esemete keskmine kaal päevas (g) ja osakaal (%) leitud prügi hulgas

J-kood	Nimetus	Allikas	Materjal	Keskmine kaal g/päev	Kaalu osakaal
8	plastist joogipudelid, >0,5 l	toidutarbimisega seotud	plast	15,48	80,71%
92	söödakarbid ja pakendid (kalapüügiga seotud)	kalandusega seotud	plast	1,23	6,43%
152	paberist suitsupakid	suitsetamisega seotud	paber	1,23	6,41%

³ Fleet, D., Vlachogianni, T. and Hanke, G., [A Joint List of Litter Categories for Marine MacroLitter Monitoring](#), EUR 30348 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2021 (tõlge: [Tartu Ülikool Eesti mereinstituut](#), 2024).

256	polüstüreenist (vahtplastist) soojustusmaterjal, sh PUR vaht	ehitustegevusega seotud	plast	0,50	2,61%
27	suitsukonid (filtriga)	suitsetamisega seotud	plast	0,32	1,64%
4	väikesed plastkilekotid	määratlemata	plast	0,28	1,46%
30	plastpakendid (kommipaberid, krõpsupakid)	toidutarbimisega seotud	plast	0,08	0,40%
25	suitsupakiümbrised (plast), tubakatopsid	suitsetamisega seotud	plast	0,05	0,25%
167	süütekuubikud ja tikud	vabaajaveetmisega seotud	puit	0,02	0,09%
KOKKU				19,18	100,00%

Materjalipõhiselt oli suurima kaaluga plast (keskmiselt 17,93 g päevas), millele järgnesid paberist (1,23 g/päev) ja puidust esemest (0,02 g/päev) (Tabel 4).

Tabel 4. Seires kogutud materjalitüüpide keskmine kaal päevas (g) ja osakaal (%) leitud prügi hulgas

Materjal	Keskmine kaal g/päev	Kaalu osakaal
plast	17,93	93,50%
paber	1,23	6,41%
puit	0,02	0,09%
KOKKU	19,18	100,00%

Lisaks prügiesemete kogusele, materjalile ja kaalule hinnati prügiesemete suurust. Kõige enam leiti prügi suuruses 2,5–5 cm (7 eset või tükki) (Tabel 5).

Tabel 5. Seires kogutud prügiesemete suurus

Suurusklass	11.09.2025 (tk)	12.09.2025 (tk)	13.09.2025 (tk)	14.09.2025 (tk)	Kokku (tk)
<2,5 cm	1	4	0	0	5
2,5–5 cm	3	2	0	2	7
5–10 cm	1	1	2	0	4
10–20 cm	1	0	1	0	2
20–30 cm	0	0	0	2	2
30–50 cm	0	0	0	0	0
>50 cm	0	0	0	0	0
KOKKU	6	7	3	4	20

2.2 Sügis 2025

3.–5.10.2025 toimunud seire käigus koguti 17 prügieset kogukaaluga 95,89 g. Kogutud prügiesemed on toodud fotodel 7–9.



Foto 7. Proov 1 (3.10.2025)



Foto 8. Proov 2 (4.10.2025)



Foto 9. Proov 3 (5.10.2025)

Tulemuste analüüsimiseks kasutati Euroopa Liidu ühtset makroprügi klassifikatsiooni.

Kõige enam leiti seire jooksul kalapüügiga seotud söödakarpide kaasi (1 tk/päev) ja paadi plastosade tükke (1 tk/päev) (Tabel 6).

Tabel 6. Seires kogutud jõeprügi esemete keskmine arv (tk/päev) ja koguse osakaal leitud prügi hulgas

J-kood	Nimetus	Allikas	Materjal	Keskmine kogus tk/päev	Koguse osakaal
92	söödakarbid ja pakendid (kalapüügiga seotud)	kalandusega seotud	plast	1,00	17,65%
19	plastist sõidukite osad	transpordiga seotud	plast	1,00	17,65%
67	plastkiled, tööstuslik pakend jms	määratlemata	plast	0,67	11,76%
256	polüstüreenist (vahtplastist) soojusmaterjal, sh PUR vaht	ehitustegevusega seotud	plast	0,33	5,88%
8	plastist joogipudelid, >0,5 l	toidutarbimisega seotud	plast	0,33	5,88%
7	plastist joogipudelid, ≤0,5 l	toidutarbimisega seotud	plast	0,33	5,88%
30	plastpakendid (kommipaberid, krõpsupakid)	toidutarbimisega seotud	plast	0,33	5,88%
59	plastist õngenöör/tamiil	kalandusega seotud	plast	0,33	5,88%
61	mujal nimetamata kalandusest pärinevad esemed	kalandusega seotud	plast	0,33	5,88%
217	määratlemata heledatoonilised parafiinisarnased kemikaalid (küünal)	määratlemata	kemikaal	0,33	5,88%
204	klaasist või keraamiline ehitusmaterjal (tellised, plaadid, tsement)	ehitustegevusega seotud	klaas ja keraamika	0,33	5,88%
158	muud pabereseemed	määratlemata	paber	0,33	5,88%
KOKKU				5,67	100,00%

Materjalipõhiselt oli kõige enam plastesemeid (keskmiselt 4,67 tk/päev). Muudest materjalist esemete arv jäi alla ühe päevas (Tabel 7).

Tabel 7. Seires kogutud materjalitüüpide keskmine arv päevas (tk) ja osakaal (%) leitud prügi hulgas

Materjal	Keskmine kogus tk/päev	Koguse osakaal
plast	4,67	82,35%
kemikaal	0,33	5,88%
klaas ja keraamika	0,33	5,88%
paber	0,33	5,88%
KOKKU	5,67	100,00%

Suurima keskmise kaaluga päevas olid plastjoogipudelid (≤0,5 l pudelid 11,52 g/päev ja >0,5 l pudelid 10,88 g/päev) (Tabel 8).

Tabel 8. Seires kogutud jõeprügi esemete keskmine kaal päevas (g) ja osakaal (%) leitud prügi hulgas

J-kood	Nimetus	Allikas	Materjal	Keskmine kaal g/päev	Kaalu osakaal
--------	---------	---------	----------	----------------------	---------------

7	plastist joogipudelid, ≤0,5 l	toidutarbimisega seotud	plast	11,52	36,05%
8	plastist joogipudelid, >0,5 l	toidutarbimisega seotud	plast	10,88	34,04%
19	plastist sõidukite osad	transpordiga seotud	plast	3,26	10,20%
92	söödakarbid ja pakendid (kalapüügiga seotud)	kalandusega seotud	plast	2,41	7,53%
61	mujal nimetamata kalandusest pärinevad esemed	kalandusega seotud	plast	2,07	6,47%
256	polüstüreenist (vahtplastist) soojustusmaterjal, sh PUR vaht	ehitustegevusega seotud	plast	0,91	2,85%
217	määratlemata heledatoonilised parafiinisarnased kemikaalid	määratlemata	kemikaal	0,38	1,19%
204	klaasist või keraamiline ehitusmaterjal (tellised, plaadid, tsement)	ehitustegevusega seotud	klaas ja keraamika	0,24	0,76%
158	muud pabereseimed	määratlemata	paber	0,18	0,57%
30	plastpakendid (kommipaberid, krõpsupakid)	toidutarbimisega seotud	plast	0,08	0,26%
59	plastist õngenöör/tamiil	kalandusega seotud	plast	0,02	0,07%
67	plastkiled, tööstuslik pakend jms	määratlemata	plast	0,003	0,01%
KOKKU				31,96	100,00%

Materjalipõhiselt oli suurima kaaluga plast (keskmiselt 31,16 g päevas), millele järgnesid parafiinist (0,38 g/päev), keraamilised (0,24 g/päev) ja pabereseimed (0,18 g/päev) (Tabel 9).

Tabel 9. Seires kogutud materjalitüüpide keskmine kaal päevas (g) ja osakaal (%) leitud prügi hulgas

Materjal	Keskmine kaal g/päev	Kaalu osakaal
plast	31,16	97,48%
Kemikaal (parafiin)	0,38	1,19%
klaas ja keraamika	0,24	0,76%
paber	0,18	0,57%
KOKKU	31,96	100,00%

Prügiesemete suurus varieerus 1 cm-st kuni >50 cm-ni. Kõige enam leiti prügi suuruses 2,5–5 cm (6 eset või tükki) (Tabel 10).

Tabel 10. Seires kogutud prügiesemete suurus

Suurusklass	3.10.2025 (tk)	4.10.2025 (tk)	5.10.2025 (tk)	Kokku (tk)
<2,5 cm	0	0	1	1
2,5–5 cm	2	1	3	6
5–10 cm	1	1	2	4
10–20 cm	3	0	1	4
20–30 cm	0	0	0	0
30–50 cm	0	1	0	1
>50 cm	0	0	1	1
KOKKU	6	3	8	17